

RAPPORT 366

Archeologienota

Tongeren, Kastanjewal 60.

Bouw van een appartementsgebouw met
ondergrondse parkeergarage

DEEL 2: Programma van maatregelen

Reygel P., Van de Staey I. & Pauwels D.

Februari 2017

DEEL 3. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Tot op heden werden een bureauonderzoek (2016L204) en een proefputtenonderzoek (2017A132) uitgevoerd.

Het bureauonderzoek wees op de potentiële aanwezigheid van een waardevol bodemarchief dat zou kunnen leiden tot kenniswinst.

Het proefputtenonderzoek werd uitgevoerd om de bodemopbouw, aanwezige verstoringen en de archeologische potentie van het terrein te evalueren. De ligging van proefputten werd bepaald door het terrein, de aanwezige bebouwing en mogelijke verstoringen. Op basis van dit proefputtenonderzoek kon een gemotiveerd advies gegeven worden aangaande het al dan niet uitvoeren van verder archeologisch onderzoek.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

Hoewel het voorliggend bureauonderzoek duidelijk maakte dat het terrein over een hoog archeologisch potentieel beschikte, vnl. voor vondsten uit de Romeinse tot Nieuwe Tijd, heeft het proefputtenonderzoek geen archeologische sporen en archeologische vondsten opgeleverd (zie Deel 2: Verslag van resultaten, hoofdstuk 2). Daardoor kon geen archeologische site op het terrein geattesteerd worden en schatten wij de kans op de aanwezigheid van een waardevol archeologisch bodemarchief in als zeer laag, doch niet onbestaande.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in *deel 2: 1.4 Beschrijving van de geplande bodemingrepen* kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

Over het volledige terrein bleek op basis van het proefputtenonderzoek een 180cm dik ophogingspakket te zitten, dat een alluviaal pakket afdekte dat minstens tot 3m20 diep aanwezig was. Gezien dit ook de maximale diepte is van de geplande bodemingrepen zullen er geen aanwezige archeologische resten vergraven worden.

1.4 Conclusie

Uit bovenstaande bevindingen blijkt dat het terrein een dermate grote ophoging heeft gelegen op een pakket alluvium van ongekende dikte, genoeg om eventueel bewaarde archeologische resten af te dekken. Bovendien werden tijdens het proefputtenonderzoek geen archeologische bodemsporen en / of vondsten aangetroffen waardoor het archeologisch potentieel als laag ingeschat wordt en het potentieel op kenniswinst minimaal is.

Verder archeologisch onderzoek wordt dan ook niet geadviseerd.

Bibliografie

Websites:

<http://dov.vlaanderen.be>

<http://www.inventaris.onroerendergoed.be>

<https://geo.onroerendergoed.be>

<http://cai.onroerendergoed.be/>

https://www.onroerendergoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.geopunt.be

www.cartesius.be

klip.agiv.be

Literatuur:

Baillien D., Tongeren en zijn straten door de eeuwen heen, Tongeren, 1995.

Baillien H., Het Leurenkwartier en de zuidelijke stadsverdediging van Tongeren, in Het Oude Land van Loon, 9, 1954, 105-113.

Baillien H., Sprokkelingen over Tongeren en omgeving: 9. De Jekerpoort, in Het Oude Land van Loon, 9, 1954, 174.

Baillien H., De molens van Sint-Jan te Tongeren, in Limburg, 55, 1976, 198-211.

Baillien H., Tongeren. Van Romeinse civitas tot middeleeuwse stad, (Maaslandse Monografieën), Assen, 1979.

Bink M., Tongeren. Plinius-terrein. Archeologisch onderzoek van resten uit het laat-paleolithicum, de ijzertijd en de nieuwe tijd, (BAAC-rapport 06.177), 's-Hertogenbosch, 2007.

Borgers K, M. Steenhoudt, Tongeren: Vermeulenstraat 3, in Creemers G. & A. Vanderhoeven (eds), Archeologische Kroniek van Limburg 2007, Limburg-Het Oude Land van Loon, 89, 2, 2010, 150-154.

Breuer J. & H. Van de Weerd, Les fouilles de Tongres en 1934 et 1935, in L'Antiquité Classique, 4, 1935, 489-496.

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0.

De Geyter G., Toelichtingen bij de geologische kaart van België. Vlaams Gewest. Kaartblad 34-Tongeren. 1:50.000, Brussel, 2001.

De Winter N., Het archeologisch onderzoek op de hoek van de Pliniuswal en de Bilzersteenweg te Tongeren, (Aron-Rapport 21), Sint-Truiden, 2009.

Dudal R. en Baeyens L., Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Tongeren 107W, 1957

Ervynck A., K. Vandevorst & E. Oomen, De Onze Lieve Vrouw Basiliek van Tongeren. Een ontzettend lang verleden, Leuven, 2014.

Gerits J., Historische steden in Limburg, Gent, 1989.

- Helsen J., W. Moermans, P. Severijns & E. Vandeplas, 2000 jaar Tongeren. 15 vóór Chr. tot 1985, Hasselt, 1988.
- Marinis T., Urban Conservation Project in Hemelingenstraat, Tongeren, Leuven, 2004.
- Nouwen R., Tongeren. Een Romeinse stad in het land van Tungri, Tongeren, 2012.
- Pacquay J., Tongeren voorheen. Geschiedkundige schets, Tongeren, 1934.
- Raepsaet-Charlier M.-Th. & A. Vanderhoeven, Tongres au Bas-Empire romain, in Ferdière A. (ed.), Capitales éphémères. Des capitales des cités perdent leur statut dans l'Antiquité tardive, (Revue Archéologique du Centre de la France, Suppl. 25), Tours, 2004, 51-73.
- De Schaetzen G., Découvertes romaines à Tongres en 1937, in L'Antiquité Classique, 12, 1, 1943, 37-46.
- Sevenant M. e.a., Ecodistricten: Ruimtelijk eenheden voor gebiedsgericht milieubeleid in Vlaanderen, I-III, Brussel, 2002.
- Steenhoudt M. & M. Smeets, Het archeologisch vooronderzoek aan de Holle Helverik te Tongeren, (Archeo-rapport 238), Tienen, 2014.
- Ulrix F., Het Romeins stadsplan van Tongeren, in Het Oude Land van Loon, 13, 1958, 263-272.
- Van Kriekingen H., Rapport geotechnisch onderzoek Kastanjewal 60, 3700 Tongeren. Rapportnummer B52965, 2016.
- Van Ranst E. & C. SYS, Eénduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20 000), Gent, 2000.
- Vanderhoeven A. & G. Vynckier, Tongeren: 11de Novemberwal, in Creemers G. & A. Vanderhoeven (eds), Archeologische Kroniek van Limburg 1996, Limburg-Het Oude Land van Loon, 77, 1, 1998, 44-45
- Vanderhoeven A. & G. Vynckier, Tongeren: Vermeulenstraat 1, in Creemers G. & A. Vanderhoeven (eds), Archeologische Kroniek van Limburg 1996, Limburg-Het Oude Land van Loon, 88, 4, 2009, 374-378.
- Vanderhoeven A. & G. Vynckier, Tongeren: Vermeulenstraat 2, in Creemers G. & A. Vanderhoeven (eds), Archeologische Kroniek van Limburg 1996, Limburg-Het Oude Land van Loon, 89, 2, 2010, 147-150.
- Vanderhoeven A. & M. Vanderhoeven, Confrontation in Archaeology: Aspects of Roman Military Presence in Tongeren, in F. Vermeulen, K. Sas & W. Dhaeze (eds), Archaeology in Confrontation. Aspects of Roman Military Presence in the Northwest, (Archaeological Reports Ghent University, 2), Gent, 2004, 143-154.
- Vanderhoeven A. e.a., Het oudheidkundig bodemonderzoek aan de Minderbroedersstraat te Tongeren (prov. Limburg), Archeologie in Vlaanderen, IV, 1994, 49-74.
- Vanderhoeven A., The earliest urbanisation in Northern Gaul: some implications of recent research in Tongres, in Roymans N. (ed.), From the sword to the plough. Three studies in the earliest romanisation of Northern Gaul, (Amsterdam Archaeological Studies, 1), Amsterdam, 1996, 189-260.
- Vanderhoeven A., Das vorflavische Tongeren: die früheste Entwicklung der Stadt anhand von Funden und Befunden, in Precht G. (ed.), Genese, Struktur und Entwicklung römischer Städte im 1. Jahrhundert n. Chr. in Nieder- und Obergermanien, (Xantener Berichte, 9), Mainz, 2001, 157-176.
- Vanderhoeven A., Tongres au Haut-Empire romain, in Hanoune R. (ed.) Les villes romaines du Nord de la Gaule. Vingt ans de recherches nouvelles. Actes dus XXVe colloque international de HALMA-IPEL UMR NR 8164, (Revue de Nord, Hors Série. Collection Art et Archéologie, 10), 2007, 309-336.
- Vanderhoeven A., The Late Roman and early medieval urban topography of Tongeren, in R. Annaert e.a. (eds), The very beginning of Europe? Cultural and Social Dimensions of Early-Medieval Migration and Colonisation (5th-8th century). Archaeology in Contemporary Europe Conference Brussels – May 17-19 2011, Brussel, 2012, 135-146.

Vanstraelen A., Toelichting bij de Quartairgeologische kaart. Kaartblad 34-Tongeren, Leuven, 2000.

Vanvinckenroye W., Opgravingen te Tongeren 1963-1964 door het Provinciaal Gallo-Romeins Museum, (Publicaties van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum Tongeren, 8), Tongeren.

Vanvinckenroye W., Tongeren. Romeinse stad, Tielt, 1985.

Vanvinckenroye W., Some reflections on Tongeren (prov. Limburg) in the Augustan era, in M. Lodewijckx (ed.), Archaeological and Historical Aspects of West-European Societies. Album Amicorum André Van Doorselaer, (Acta Archaeologica Lovaniensia, Monographiae 8), Leuven, 1995, 109-121.

Verhelst K., Archeologisch onderzoek Tongeren-Industriezone Oost, 2006-2007, ongepubl. Rapport.

